

Til Efnahags- og viðskiptanefndar Alþingis

Athugasemdir um fyrirhugaða álagningu VSK á ferðapjónustu.

Félag ferðapjónustubænda (FFB) hefur áhyggjur af því að álagning VSK á ferðapjónustu eins og gert er ráð fyrir frá 1. janúar nk. muni skapa óeiningu í ferðapjónustu sem atvinnugrein. Ýmis atriði þessara lagasetningar gæti verið mistúlkuð og skaðað rekstrarumhverfi greinarinnar, söluferillinn gæti þyngst og aukist mismuna rekstraraðila. Markaðsöflun erlendis stendur og fellur með gæðum þjónustunnar hérlendis - hjá öllum rekstraraðilum. Með væntanlegri lagasetningu um VSK á ferðapjónustu munu sumir rekstraraðilar hafa fjárhagslegan ávinning af því að skilgreina sig fyrir utan ferðapjónustuna. Þessir aðilar eru þá eftirlitslausir og ógna gæðamáynd greinarinnar.

Álagning VSK veikir rekstrargrundvöll greinarinnar almennt og er ósanngjörn gagnvart þeim aðilum sem fjárfestu í gistiðstöðu síðustu árin. Þeir verða að þola tvísköttun næstu árin á meðan þeir greiða niður sína fjárfestingu.

Veruleg hættu er á því að álagning VSK á afþreyingu eins og báts- og hestaferðir og aðra svipaða starfsemi mun draga úr tilraunastarfsemi og einstaklingsframtak á þessu sviði. Slíka starfsemi á að örfa í dag en ekki kæfa.

FFB telur sig hafa komið ábendingum á framfæri við réttan aðila sem í þessu tilfelli er Ferðamálaráð Íslands, tengilið greinarinnar við yfirvöld.

FFB lagði eftirfarandi punkta (skáletraðan texta) fyrir 1. fund nýskipaðs Ferðamálaráðs í október. Flest lykilaatriði eru enn óleyst og verða að mati undirritaðs ekki leyst nema í samvinnu við aðila í greininni sem hafa viðeigandi sérþekkingu.

Fundur FMR 4. október 1993

Atriði sem þarf að kanna og skýra fyrir áramót:

1. Fyrirhugaðar breytingar á lögum sem snerta ferðamál. (m.a. vegna EES)
2. Framkvæmd skattlagningar(VSK) á milligöngu um ferðapjónustu.
3. Framkvæmd skattlagningar(VSK og fasteignagjöld) á útleigu á sumarþústöðum og herbergjum sem er að hluta til VSK skyld.

Paul Richardson

framkvæmdastjóri Ferðapjónustu bænda

Atriði sem enn eru óleyst pr. 8. desember 1993:

1. Það má túlka leigu á sumarþústöðum, herbergjum, íbúðum og öðru húsnæði til lengri tíma en fjögurra vikna sem leigu á húsnæði og þar af leiðandi ekki virðisaukaskattsskylda. Viðkomandi húsnæði getur þó verið notað til ferðapjónustureksturs.

Þetta atriði um túlkun á því hvenær greiðsla fyrir afnot af húsnæði telst virðisaukaskattsskyld snertir marga aðila og á ýmsan hátt. Hér eru nokkur dæmi:

a. Á Íslandi eru 1.374 sumarþustaðir í eigu lögaðila. Þessir þustaðir eru að einhverju leyti til leigu á opnum markaði. Ef þessir þustaðir eru að meðaltali 4 milj. króna virði þá er heildareignin um 5.5 miljarða kr. til leigu að hluta til á opnum markaði en e.t.v. fyrir utan VSK kerfið. Heildargistirýmið er áætlað 6.870 pr. nótt. Til samanburður er gistirýmið hjá Ferðapj. bænda um 2.000 rúm pr. nótt, og hjá hótélum í Reykjavík um 2.130 rúm pr. nótt. Til viðbótar eiga lögaðilar íbúðir sem gætu farið inn á ferðapjónustumarkaðinn.

b. Fyrir utan þessa sumarþustaði í eigu lögaðila eru sumarþustaðir og íbúðir í eigu einstaklinga sem gætu farið inn á ferðapjónustu markaðinn að einhverju leyti. Erlend ferðaskrifstofa hefur auglýst eftir sumarþústöðum til leigu á Íslandi í sumar með það fyrir augum að endurleigja til þjóðverja í vikuleigu árið 1994.

c. Gisting á einkaheimilum og á gistiheimilum hefur aukust undanfarin ár í þéttbýli og áætla má að sú gisting sé að einhverju leyti fyrir utan kerfið . Þetta húsnæði er að hluta til leigt út yfir veturinn til námsmanna til lengri tíma . Þetta þýðir að viðkomandi rekstur er að hluta til VSK skyldur og að hluta til undanþeginn VSK. Skýr skilgreining um slíkan rekstur verður að liggja fyrir.

Hættur:

1. Gistisala gæti farið fram að verulegu leyti fyrirutan VSK kerfið, í samkeppni við þjónustu sem ber VSK.
2. Ef löginn leyfa sumum að veita þjónustu án þess að skila VSK, þá verður meiri tilhneiging til undanskots hjá þeim sem annars hefðu sætt sig við skattlagninguna.
3. Þeir sem aðilar sem eru með gistisölu skilgreinda sem "fasteignaleigu" þurfa ekki að uppfylla kröfur reglugerðar 288/1987 frá Samgönguráðuneytinu. Þeir verða eftirlitslausir á markaðnum , sem stefnir gæðafyrirmynd ferðapjónustunnar í hættu.
4. Þeir sem hafa sína aðstöðu skilgreinda sem "fasteignaleigu" og greiða ekki VSK, greiða ekki heldur eftirlitsgjöld til heilbrigðisfulltrúa. Þessi gjöld eru í eðli sínu skattur vegna þess að þau verða innheimt árlega án tillits til þess hvort úttekt fer fram eða ekki. Þetta mun skapa óænægju og aukna tilhneingingu til undanskots hjá þeim sem borga þessi gjöld.
5. Þau félög sem leigja gistiástöðu til sinna félagsmanna gera það e.t.v. ekki í hagnaðarskyni. Þessi félög leigja líka á opnum markaði í verulegu mæli í samkeppni við aðila sem borga VSK , eftirlitsgjöld og leyfisgjöld. Hættan er sú að þessi þáttur verður ekki nægilega vel skilgreindur.
6. Gistisala getur farið í vaxandi mæli framhjá VSK í gegnum erlenda aðila. Ef erlendur aðili leigir gistihúsnæði í 4 vikur þá getur hann endurleigt það í styttri tíma erlendis. Allir aðilar sem hafa skilgreint sína þjónustu sem "fasteignaleigu" hagnast á því að sniðganga innlenda söluaðila.
7. Með tilkomu EES eykst hættan á því að viðskipti í ferðapjónustu færast yfir til erlenda aðila. Það er ósanngjarnt að láta galla í íslenskum lögum ýta undir þessa hættu.
8. Sala á afþreyingu með gistingu og fæði, t.d. laxveiði, verður ekki VSK skyld samkvæmt túlkun Ríkisskattsjóráðsins. Hér er hættan á því að rekstraraðilar velja þann kost sem ber ekki VSK, s.s. að selja veiðileyfi með gistingu og fæði inniföldu. Auk þess er sala á afþreyingu með gistingu og fæði skilgreind sem "alferð" samkvæmt frumvarpi til laga um alferðir sem flækir málið enn.

ANNAÐ ÓLEYST

Það á eftir að skilgreina alferð (pakkaferð). Þessi skilgreining þarf að vera í samræmi við ábendingar EES. Skilgreininguna sem er í frumvarpi til laga um alferðir þarf að staðfæra betur að mínu mati. Kröfu um sundurliðun á reikningum fyrir alferðir þarf að endurskoða.

Þessi greinargerð fjallar um hluta þeirra mála sem þurfa meiri úrvinnslu áður en lög taka gildi. Hér hefur t.d. ekki verið fjallað um flutningaþáttinn.

Lokaorð

Ég tel að undirbúningsvinna við þessa lagasetningu hafi ekki verið nægilega vel unnin. Aðallega er við ferðapjónustuaðila sjálfa að sakast í þessu sambandi. Þeir hafa greinilega ekki komið sínum málstað nógu vel á framfæri. En þrátt fyrir það er engin ástæða til þess að samþykkja lög sem gætu m.a. skapað aukin glundroða í greininni.

Virðingarfyllt

Paul Richardson
framkvæmdastjóri Félags ferðapjónustubænda